

יב. מאמר (כעין שיחה) ד"ה וכתבתם על מזוזות ביתך ובשערך.

* * *

יג. הביאור בפירוש רש"י על הפסוק⁶⁵ "ונתתי מטר ארצכם" — "עשיתם מה שעליכם אף אני אעשה מה שעלי", "בעתו" — "בלילות", שלא יטריחו אתכם. ד"א בעתו, בלילי שבתות, שהכל מצויין בבתיהם", — טעם החילוק בין מ"ש בפ' בחוקות⁶⁶ "ונתתי גשמיכם (לפי צורך בני") בעתם" למ"ש כאן "ונתתי מטר ארצכם" (לפי צורך הארץ), כי, כאן "עשיתם (רק) מה שעליכם" ולא יותר (ולא כבפרש"י על הפסוק⁶⁷ "השקיפה ממצון קדשך", "עשינו מה שגזרת עלינו", היינו, כפי שמקיימים גזירות ע"י ביטול השכל), ולכן נותן הקב"ה רק כפי המוכרח ע"פ טבע, לפי צורך הארץ; אבל "אם בחוקותי תלכו", "שתהיו עמלים כו"⁶⁸, יותר מכפי החיוב, אזי גם הברכה היא למעלה מהטבע,

ולכן: בפ' בחוקותי מפרש רש"י "בעתם" — זמן שמוקדש לגשמים בלבד — בהתאם לטובת בני": "בשעה שאין דרך בני אדם לצאת כגון בלילי שבתות", ואז רק הגשם לבדו בחוץ. וכיון שהברכה היא למעלה מהטבע, יספיקו גם גשמים בזמן מועט (בלילי שבתות בלבד);

אבל כאן, שהברכה היא רק ע"פ טבע, הנה לצורך הארץ צ"ל גשמים (לא רק בלילי שבתות בלבד, אלא גם) "בלילות" סתם. וגם השייכות לבני" (מטר ארצכם) היא ביחס (לעבודת ה)ארץ, "שלא יטריחו אתכם" (לעבוד בגשם). אך כיון שנאמר "בעתו" (אף שלפני הנ"ל מוטב לומר "בלילות"), זמן הגשם עצמו (ולא ביחס לעבודת הארץ), לכן מוסיף: "ד"א בעתו, בלילי שבתות, שהכל מצויין בבתיהם".

וחילוק נוסף: שבפ' בחוקותי מדובר אודות השכר לסוג מיוחד דבני"ש עמלים בתורה", ואילו בפרשתנו מדובר אודות השכר על קיום התומ"צ בכלל לכל בני", ועפ"ז יובן שינוי הלשונות: "שהכל כו", או "בני אדם כו" (ולא כולם), וכן "מצויין בבתיהם" או "אין דרכם לצאת" — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס⁶⁹ בלקו"ש ח"ט ע' 115

ואילך.

*

66 כו, ד.

67 תבוא כו, טו.

68 ר"פ בחוקותי

69 (69) בשילוב המשך הביאור בש"פ ראה.

65 (65) פרשתנו יא, יד. — בפרשה שני דק"ש, בהמשך להמדובר במאמר עה"פ וכתבתם על מזוזות ביתך ובשערך שבפרשה שני דק"ש (ראה גם במאמר (לעיל ע' ... הערה 2)).